

Ulkomaiset vekselit = ulkomaanrahan määräiset vekselit, joiden maksajana on ulkomainen yhtiö tms. ja joiden maksupaikka on ulkomailla.

Ulkomaiset obligaatiot = ulkomaisten valtion, kaupungin, pankin yms. liikkeelle lasketut ulkomaanrahan määräiset obligaatiot.

Toissijainen setelinkate

Diskontatut kotimaiset vekselit

Ulkomaanrahan määräiset = Suomen Pankin suomalaisille yhtiöille välittämien ulkomaisten luottojen katevekselit.

Markkamääräiset = kotimaiset paikalliset ja toispaikkaiset vekselit.

Rediskontatut vekselit = liikepankkien ja Osuuskassojen Keskus Oy:n Suomen Pankissa rediskonttaamat vekselit.

Valtion vakauttamislaina = valtion vekseliluoton vakauttamiseksi annettu 25 miljardin markan laina, josta käytetty 20 miljardia markkaa.

Muut varat

Kotimaiset obligaatiot = Suomen rahan määräiset obligaatiot + ulkomaanrahan määräiset obligaatiot.

Shekkitilit = kassakreditivilit.

Vaihtoraha = Suomen metalliraha.

Muut saatavat = vientiennakot + hypoteekkilainat + remburssiluotot + eräytyneet Suomen rahan määräiset obligaatiot ja korkoliput + IMF & IBRD-katevekseli + eri tilit.

Vastattava

Liikkeessä olevat setelit

Lyhytaikaiset velat

Ulkomaiset valuuttatilit = ulkomaisten valuuttatilien (mukaan luettuina ulkomaiset selvitystilit) tilivelat (= nostotilit).

Ulkomaiset markkatilit = ulkomaisten tilinpitäjien markkatilit (= lorotilit) + IMF & IBRD-markkatili.

Valtion shekkitili = valtion pano- ja ottotili.

Pankkien shekkitilit = liikepankkien ja Osuuskassojen Keskus Oy:n pano- ja ottotilit + kassavarantotilit.

Muut shekkitilit = muut pano- ja ottotilit + lisenssitalletukset.

Muut lyhytaikaiset velat = postilähetysvekselit + perityt vekselit + eri tilit.

Pitkäaikaiset velat

Ulkomaiset = ulkomainen valuuttamääräinen velka.

Kotimaiset = kotimaiset ulkomaanrahan määräiset tai markkamääräiset sitoumukset.

Arvonjärjestelytilit

Oma pääoma

Kantarahasto ja vararahasto

Kun seuraavassa esityksessä käsitellään pankin tilan kehitystä, ovat vertailun pohjana nykyisen taseasetelman mukaan vuoden 1954 taseesta lasketut luvut.

Valuuttakurssit ja pankin ulkomaiset suhteet

Vuoden viimeisenä päivänä muuttuivat useimpien länsivaluuttojen kurssit Suomen Pankin siirryttyä niiden kohdalla samanlaiseen muuttuvien kurssien järjestelmään, jota useimmat OEEC-maat ovat soveltaneet niiden kesken vuonna 1953 tehdyn arbitraašiosopimuksen mukaisesti. Sallittu vaihtelulajisuus on 3/4 % parikurssin kummallakin puolella, ja kurssit noteerataan päivittäin.

Samalla kotimaiset valuuttapankit oikeutettiin suorittamaan arbitraašikauppoja sekä keskenään että ulkomaisten pankkien kanssa. Ulkomaiset arbitraašitoimet ovat kuitenkin sallittuja toistaiseksi vain punnan sekä sellaisten maiden valuuttojen välillä, joiden maksusopimukset Suomen kanssa eivät estä näiden operaatioiden suorittamista.

Muuttuvia noteerauksia ei sovelleta Yhdysvaltain dollariin, Englannin puntaan, Ranskan frangiin, Portugalin esquodoon eikä Itävallan shillinkiin, joiden kurssit pysyivät koko kertomusvuoden ennallaan. Joulukuun 31 päivänä noteeratut muuttuneet valuuttakurssit näkyvät seuraavasta asetelmasta:

	31. 12. 54	31. 12. 55
Tukholma	4 450: —	4 447: —
Oslo	3 235: —	3 228: —
Kööpenhamina ...	3 340: —	3 341: —
Bryssel	462: —	462: 70
Amsterdam	6 090: —	6 080: —
Zürich	5 300: —	5 275: —
Frankfurt a. M. . .	5 500: —	5 510: —

Niin kuin edellisinäkin vuosina, myytiin ulkomaille matkustaville valuuttoja virallista kurssia korkeampiin matkakurssiin. Joulukuun puolivälissä Suomen Pankki päätti ryhtyä itse noteeraamaan myös matkavaluuttojen

kurssit, joiden noteerauksia samalla alennettiin 6 %. Aikaisemmin matkakurssit olivat olleet noin 50 % virallisten kurssien yläpuolella.

Ulkomaiset tilit

milj. mk

	31. 12. 54	31. 12. 55	Muutos
Kulta	6 934	7 849	+ 915
Ulkomaiset valuutat	29 639	28 089	— 1 550
Yhteensä	36 573	35 938	— 635
Ulkomaiset valuuttatilit	7 017	3 855	— 3 162
Valuuttavaranto	29 556	32 083	+ 2 527
Ulkomaiset vekselit	115	115	—
Ulkomaiset obligaatiot	857	2 261	+ 1 404
Ulkomaiset markkatilit	3 595	3 898	+ 303
Pitkäaikainen ulkomainen velka	6 507	7 719	+ 1 212
Ulkomainen nettosaatava	20 426	22 842	+ 2 416

Niin kuin oheisesta pankin ulkomaisten tilien asetelmasta ilmenee, kulta- ja valuuttavarannon nettolisäys oli kertomusvuoden aikana 2 527 milj. markkaa. Lisäys johtui pääasiallisesti vastattavien puolella olevien ulkomaisten valuuttatilien supistumisesta sekä siitä, että vuoden aikana kultavarantoa suurennettiin. Varsinaisilla ulkomaisten valuuttojen tileillä olevat saatavat sitävastoin supistuivat 1 550 milj. markkaa. Valuuttavarannon vähäinen kasvu pariin edelliseen vuoteen verrattuna oli tarkoituksellista. Pankki ei vallinneissa olosuhteissa katsonut voivansa pyrkiä valuuttavarantonsa suurentamiseen, jottei keskuspankkirahan tarjonta olisi sen johdosta kasvanut. Valuuttavarannon koostumuksessa ei vuoden aikana tapahtunut mainittavia muutoksia.

Muiden ulkomaisten tilien kohdalla merkittävimmät muutokset olivat ulkomaisten obligaatioiden salkun kasvaminen 1 404 milj. markkaa sekä pitkäaikaisen ulkomaisten velan lisääntyminen Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta saatujen luottojen käyttämisen johdosta 1 212 milj. markalla. Kun ulkomaiset markkatilivelat kasvoivat lisäksi kertomusvuoden aikana 303 milj. markkaa, oli *ulkomaisten nettosaatavan* kokonaismuutos 2 416 milj. markan suuruinen lisäys.

Näiden varsinaisten „ulkomaisten tilien” yhteydessä on syytä tehdä selkoa myös eräistä sellaisista kotimaisista tileistä, jotka

läheisesti liittyvät pankin ulkomaisiin suhteisiin.

Niin kuin edellä tilan uudistusta käsittelevässä selostuksessa jo mainittiin, Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin ja Valuuttarahaston katevekselit on siirretty kotimaisten vekselien ryhmään toissijaiseen setelinkatteeseen. Näiden ulkomaanrahan määräisten kotimaisten vekselien lisäys oli vuoden aikana 1 774 milj. markkaa. Tämän sekä toisaalta pitkäaikaisen ulkomaisten velan kasvun välinen erotus johtuu siitä, että pankki kertomusvuoden aikana suoritti ennakolta eräitä lähivuosina eräytyviä dollarilainojensa kuoletuksia.

Tilasta näkymättömänä mutta tässä yhteydessä mainittavana seikkana on pankin 24. 3. 1955 allekirjoittama 12 milj. dollarin lainasopimus Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin kanssa. Lainan tarkoitus käyttää metsäteollisuuden ja voimalaitosrakennusten koneistojen hankkimiseen.

„Pitkäaikaiset kotimaiset velat” on uusi nimike vastattavien puolella. Sille on kirjattu valtion saamaa ja Suomen Pankille valuuttavarannon kartuttamiseksi siirrettyä ruplalainaa 22.4 milj. ruplaa vastaten 1 294 milj. markkaa.

Järjestelytilit kasvoivat vuoden kuluessa 3 167 milj. markkaa ollen vuoden lopussa 5 689 miljoonaa. Lisäys johtui olennaiselta osaltaan valuuttojen arvonnähennyksen pienentämisestä.

Suhde valtioon

Yhdistelmä pankin ja valtion välisistä tili-suhteista on esitetty seuraavassa asetelmassa. Niin kuin siitä havaitaan, valtion nettovelka Suomen Pankille lisääntyi vuoden aikana 5 652 milj. markkaa, mikä johtui miltei kokonaisuudessaan valtion shekkitalisatavan supistumisesta. IMF & IBRD-tilien saldo, joka osoittaa valtion osuuskasvelkaa Kansainväliselle Valuuttarahastolle ja Kansainväliselle Jälleenrakennuspankille ja joka nykyään on kirjattuna „muiden saatavien” joukkoon, supistui 2 milj. markkaa.

Valtion tilit

	milj. mk		
	31. 12. 54	31. 12. 55	Muutos
Vakauttamislaina	20 000	20 000	—
IMF & IBRD-vekseli	1 662	1 660	— 2
Yhteensä	21 662	21 660	— 2
Shekkitali	15 470	9 816	— 5 654
Nettovelka	6 192	11 844	+ 5 652

Suoranainen luotonanto ja suhde omiin asiakkaisiin

Siitä huolimatta, että Suomen Pankki kertomusvuoden aikana pyrki rajoittamaan suoranaisen luotonantonsa asiakkainaan oleville teollisuus- ja liikeyrityksille niin vähäiseen kuin mahdollista, näiden diskonttaamat markkamääräiset kotimaiset vekselit lisääntyivät 2 497 milj. markan verran. Tämä johtui siitä, että yritykset entistä tarkemmin käyttivät oikeuttaan luoton käyttämiseen niille vuoden alussa vahvistettujen luotto-rajojen puitteissa. Shekkitaliluotot kasvoivat 490 milj. markkaa ja muut saatavat, joista pääosa on Neuvostoliittoon vientiä harjoittaville yrityksille annettua ennakkoa, supistuivat 36 milj. markkaa.

Kesäkuun 17 päivänä Suomen Pankin johtokunta teki valtioneuvostolle esityksen järjestelystä, jolla vähennettäisiin Neuvostoliittoon tapahtuviin tavarantoimituksiin liittyvien ennakkomaksujen rahoituksen inflatorista vaikutusta. Esityksen mukaan olisi valtion tulo- ja menoarvioon vuodeksi 1956 ollut varattava riittävä arviomääräraha sannotujen ennakkojen katteeksi siltä osin, kuin niiden määrä yhdessä jo tapahtuneista tavarantoimituksista kertyneen saldon kanssa

ylittää sen 60 milj. ruplan rajan, mihin asti Suomen ja Neuvostoliiton välisessä tavarantoimituksia koskevassa sopimuksessa keskuspankkien on edellytetty antavan molemmipuolista korotonta luottoa. Valtioneuvosto ei kuitenkaan hyväksynyt tätä esitystä. Asiasta käytyjen uusien neuvottelujen tuloksena valtioneuvosto päätti 5. 1. 1956 suostua sellaiseen pankin johtokuntaa tyydyttävään järjestykseen, jossa valtio sitoutui siihen, että milloin tavallisen clearingtilin ja sanotun päivän jälkeen maksettujen ennakkojen saldo yhteenlaskettuina osoittavat Suomen saatavan olevan yli 60 milj. ruplaa, valtion käyttöoikeutta vuoden 1953 vakauttamislainan 5 miljardin markan suuruiseen, vielä käyttämättömään osaan vastaavasti rajoitetaan. Erityiselle korottomalle ennakkojen tilille 6. 1. 1956 mennessä kertynyt saldo on erotettu tästä järjestelystä, ja tili vähenee sitä mukaa kuin ne toimitukset tapahtuvat, joista ennakkoja on suoritettu.

Suomen Pankin suoraan talouselämälle antamien diskonttoluottojen jakautuminen eri sektorien kesken näkyy seuraavasta asetelmasta, joka valaisee tätä jakautumista vuosien 1952—1955 viimeisenä päivänä.

	1952	1953	1954	1955
	%	%	%	%
Vientiteollisuus	50.68	48.84	53.98	73.25
Kotim.teollisuus	17.35	16.21	15.01	7.17
Voimalaitokset	10.91	12.86	9.85	10.68
Kauppa	20.24	21.91	21.13	8.90
Muu liike-elämä	0.82	0.18	0.03	—

Vastattavien puolella oli huomattavin muutos nimikkeen „muut shekkitalit” voimakas lisääntyminen vuoden aikana. Tämä johtui pääosaltaan ns. lisenssitalletusten kirjaamisesta tähän ryhmään. Heinäkuun alusta lähtien eräistä maista tapahtuvan tuonnin harjoittajat veloitettiin tallettamaan 10 % heille myönnetyn lisenssin arvosta heti Suomen Pankkiin. Tämä lisenssitalletuspakko, jolla pyrittiin rahamarkkinain kiristämiseen sekä estämään käyttämättömän lisenssikannan paisumista, ulotettiin syyskuun 1 päivästä alkaen kaikkiin lisensseihin. Talletuksia kertyi vuoden loppuun mennessä kaikkiaan 6 578 milj. markkaa. Kun „muut lyhytaikaiset velat” supistuivat 98 milj. markan verran, väheni pankin nettosaatava yksityisiltä kaikki em. muutokset huomioon ottaen vuoden aikana 1 840 milj. markkaa.

Kaupan ja teollisuuden tilit

	milj. mk		
	31. 12. 54	31. 12. 55	Muutos
Markkamääräiset vekselit	11 940	14 437	+ 2 497
Shekkiluotot	—	490	+ 490
Yhteensä	11 940	14 927	+ 2 987
Ulkomaanrahan määräiset vekselit	6 737	8 511	+ 1 774
Muut saatavat (pl. IMF & IBRD)	7 392	7 356	— 36
Yhteensä	26 069	30 794	+ 4 725
Muut shekkitalit	69	6 732	+ 6 663
siitä lisenssitalletukset	—	6 578	+ 6 578
Muut lyhytaikaiset velat	722	624	— 98
Nettosaatava yksityisiltä	25 278	23 438	— 1 840

Suomen Pankin viralliset diskonttokorot pysyivät vuoden aikana ennallaan. Pankkivaltuusmiesten edellisen vuoden lopussa vahvistamien korkorajojen puitteissa korotettiin diskonttauksessa sovellettuja korkoja kuitenkin lähemmäksi käypää pankkiluottojen korkotasoa niin, että ne nyt ovat $6\frac{3}{4}$ — $7\frac{1}{2}$ %.

Suhde rahalaitoksiin

Suomen Pankin suhteissa muihin rahalaitoksiin oli kertomusvuoden aikana tärkeimpänä tapahtumana vapaaehtoisen kassavarantomenettelyn käytäntöön ottaminen (ks. ss. 7 ja 19). Vuoden loppuun mennessä kassavarantotalletuksia oli kertynyt 6 677 milj. markkaa; pankin omaisuustaseessa

kassavarantotalletukset sisältyvät pankkien shekkitalien ryhmään.

Suomen Pankin harjoittaman rahamarkkinointia kiristämään pyrkineen politiikan johdosta ja toisaalta yrittäessään tyydyttää elinkeinoelämän kasvanutta luoton kysyntää liikepankit lisäsivät rediskonttaustaan vuoden aikana hyvin huomattavasti. Rediskonttausten kokonaiskasvu, 14 163 milj. markkaa, oli jotakuinkin yhtä suuri kuin Suomen Pankin taseen muiden erien muutosten kiristävän nettovaikutuksen ja liikkeessä olevan setelistön lisäyksen summa.

Pankin soveltamat rediskonttausmääräykset pysyivät vuoden aikana ennallaan. Liikepankit joutuivat täten käytännöllisesti katsoen kaikesta rediskonttausluotostaan suorittamaan 3 %:n lisäkorkoa.

Pankkien tilit

	milj. mk		
	31. 12. 54	31. 12. 55	Muutos
Rediskonttaukset	8 465	22 628	+ 14 163
Pankkien varsinaiset shekkitalit	2 187	1 707	— 480
Erutus	6 278	20 921	+ 14 643
Kassavarantotilit	—	6 677	+ 6 677
Pankkien nettovelka	6 278	14 244	+ 7 966

Setelistö

Liikkeessä olevien setelien määrä lisääntyi vuoden aikana varsin voimakasti eli kaikkiaan 7 981 milj. markkaa, mikä on osoituksena korkeasuhdanteen aiheuttamasta talouselämän aktiviteetin vilkkaudesta ja setelien tarpeen kasvusta. Setelistön nousu oli lähes 17 % vastaten 6 % edellisenä vuonna.

Syyskuun 16 päivänä laskettiin liikkeeseen

uudet 100 markan setelit ja saman kuun 28 päivänä 10 000 ja 5 000 markan setelit. Jouluun 15 päivänä laskettiin liikkeeseen uudet 500-markkaset.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Käytetyn setelinanto-oikeuden ja setelinantovaran muodostumista valaisee seuraava asetelma:

Setelinantotase

	milj. mk		
	31. 12. 54	31. 12. 55	Muutos
<i>Setelinanto-oikeus</i>			
Ensisijainen kate	37 545	38 314	+ 769
Toissijainen kate	47 142	58 000	+ 10 858
Yhteensä	84 687	96 314	+ 11 627
<i>Setelinanto-oikeuden käyttö</i>			
Liikkeessä olevat setelit	47 902	55 883	+ 7 981
Lyhytaikaiset velat	29 060	33 309	+ 4 249
Shekkiluotoista nostamatta	1 009	494	— 515
Setelinantovara	6 716	6 628	— 88
Yhteensä	84 687	96 314	+ 11 627

Joulukuun 23 päivänä annetulla asetuksella korotettiin toissijaisen katteen yläraja vuoden 1956 loppuun saakka 58 000 milj. markkaan. Johtuen edellä selostetusta luotonannon kasvusta sekä ulkomaanrahan määräraisten vekselien sisällyttämisestä kotimaiseen diskonttoluottoon ylitti toissijaiseksi setelinannon katteeksi hyväksyttävä luotonanto vuoden 1955 lopussa uudenkin ylärajan 7 576 milj. markalla. Setelinantovara oli vuoden lopussa 6 628 milj. markkaa.

Tilinpäätös

Edellä esitetyn tiliaseman tarkastelun täydennykseksi esitetään seuraavassa vielä pankin omaisuustase kokonaisuudessaan ja luodaan osaisuustulostaseeseen.

Suomen Pankin omaisuustase uusitusmuodossaan vuosilta 1954 ja 1955 näkyy seuraavasta asetelmasta.

	31. 12. 54	31. 12. 55
	milj. mk	milj. mk
V a s t a a v a		
Kulta	6 934	7 849
Ulkomaiset valuutat	29 639	28 089
Ulkomaiset vekselit	115	115
Ulkomaiset obligaatiot	857	2 261
<i>Ensisijainen setelinkate</i> ...	37 545	38 314
Diskontatut kotimaiset vekselit		
Ulk. rahan määräiset ...	6 737	8 511
Markkamääräiset	11 940	14 437
Rediskontatut vekselit	8 465	22 628
Valtion vakauttamislaina ..	20 000	20 000
<i>Toissijainen setelinkate</i>	47 142	65 576

	31. 12. 54	31. 12. 55
	milj. mk	milj. mk
Kotimaiset obligaatiot	2 248	1 915
Shekkitilit	—	490
Vaihtoraha	242	195
Muut saatavat	9 054	9 016
<i>Muut varat</i>	11 544	11 616
Yhteensä	96 231	115 506

V a s t a t t a v a

<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	47 902	55 883
Ulkomaiset valuuttatilit ...	7 017	3 855
Ulkomaiset markkatilit	3 595	3 898
Valtion shekkitili	15 470	9 816
Pankkien shekkitilit	2 187	8 384
Muut shekkitilit	69	6 732
Muut lyhytaikaiset velat ..	722	624
<i>Lyhytaikaiset velat</i>	29 060	33 309
Ulkomaiset pitkäaikaiset velat	6 507	7 719
Kotimaiset pitkäaikaiset velat	—	1 294
<i>Pitkäaikaiset velat</i>	6 507	9 013
<i>Arvonjärjestelytilit</i>	2 522	5 689
Kantarahasto	5 000	10 000
Vararahasto	3 683	—
Käyttämättömät voittovarot	36	—
Tulostili	1 521	1 612
<i>Oma pääoma</i>	10 240	11 612
Yhteensä	96 231	115 506

Marraskuun 18 päivänä annetulla lailla muutettiin pankin ohjesäännön 4 §:ää siten, että kantarahasto korotettiin 10 000 milj. markaksi, ja 30 §:ää siten, että määrä,

jonka saavuttamiseen saakka vuosivoitosta ainakin puolet on käytettävä vararahaston kartuttamiseen, nostettiin 20 000 milj. markaksi. Kantarahaston korotus suoritettiin siirtämällä siihen kokonaan vararahasto, 4 479 milj. markkaa, sekä arvonnjärjestelytileiltä 521 milj. markkaa.

Pankin näkyvien omien varojen määrä oli täten tilinpäätöksen mukaan 10 000 milj. markkaa. Sen lisäksi pankilla on, niin kuin aikaisemmissa kertomuksissa on todettu,

melkoisia omaisuuseriä, jotka eivät lainkaan tule näkyviin pankin tilasta, koska niitä ohjesäännön mukaan ei saa lukea pankin „varoiksi”. Näitä ovat ennen kaikkea pää- ja haarakonttorien toimitalot sekä eräät muutkin pankin tarvitsemat kiinteistöt ja jokunen määrä osakkeita, ennen kaikkea Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tulostase vuodelta 1955 verrattuna vuoden 1954 taseeseen näkyy seuraavasta asetelmasta.

	1954	1955
	mk	mk
T u o t o t		
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	1 162 748 469	1 179 629 505
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	145 960 459	251 025 377
Korot obligaatioista	204 106 232	331 688 086
Provisiot	190 317 640	186 330 675
Agiot	576 704 418	442 616 597
Muut tuotot	60 921 437	63 740 198
Yhteensä	2 340 758 655	2 455 030 438
K u l u t		
Korot kassavarantotileistä	—	165 500 277
Palkat ja palkkiot	277 454 794	296 338 001
Eläkkeet ja avustukset	19 198 510	22 979 620
Perhe-eläkkeet	6 697 185	7 221 880
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut	1 239 725	1 274 050
Haarakonttorien valvojain palkkiot	703 000	683 100
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksusuudet	14 469 041	15 494 738
Setelien valmistus	117 469 080	141 265 600
Poistot	312 021 592	114 982 398
Muut kulut	70 358 192	77 446 034
Tilivuoden voitto	1 521 147 536	1 611 844 740
Yhteensä	2 340 758 655	2 455 030 438

Pankin kokonaistulo oli kertomusvuonna 114 milj. markkaa suurempi kuin vuonna 1954. Ulkomailta tapahtuneen korkokannan nousun takia ovat tulot valuuttasijoituksista myös kasvaneet, kun sen sijaan provisiot ja agiot ovat hieman supistuneet. Kulujen puolella on huomattava kassavarantotileistä maksetut korot. Pankin voitto oli 1 612 milj. markkaa, jota edellisena vuonna vastasi 1 521 miljoonaa. Vararahastoon on tästä nettovoitosta siirretty puolet eli 806 milj.

markkaa. Voiton toisesta puolesta luovutetaan valtiolle vuoden 1956 tuloarvioon merkityt 800 milj. markkaa. Jäljelle jäävä osa, 6 milj. markkaa, on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

nämä voittovarot, määrältään 5 922 370 markkaa, siirrettäisiin pankin vararahastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1954 valtiopäivillä valitut varsinaiset tilintarkastajat, kunnallispormestari Heikki Kannisto, rahastonhoitaja Kaisa Hiilelä, päätoimittaja Matti Janhunen, kunnallisneuvos Heikki Soininen ja kaupunginjohtaja Arno Tuurna, toimittivat viime vuoden helmikuun 21—25 päivinä pankin vuoden 1954 tilintarkastuksen. Tilintarkastajain lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1954.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat vuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: helmikuun 17, huhtikuun 21, kesäkuun 28, elokuun 30, lokakuun 25 ja joulukuun 20 päivänä.

Inventtaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja valuuttakirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuuksaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosääntönsä 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Tarkastusosaston toiminnan aloittaminen

Pankkivaltuusmiehet ovat tyydytyksellä todenneet, että marraskuun 1 päivänä aloitti toimintansa johtokunnan pankkiin perustama tarkastusosasto, jonka tehtävänä on kirjanpidon sekä siihen liittyvien pankkitoimien ja asiakirjojen jatkuva tarkastaminen.

Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen tilit vuodelta 1954 ja lähettäneet jäljennökset tileistä pankkivaliokunnalle.

Maaliskuun 17 päivänä lähettämässään kirjelmässä Valtiokonttori ilmoitti pankkivaltuusmiehille, että sen hoidossa ollut Elis Holmin hätäapurahasto oli eräiden tulo- ja menoarvion ulkopuolella olevien rahastojen lakkauttamisesta joulukuun 18 päivänä 1953 annetun lain nojalla lakkautettu tammikuun 1 päivästä 1954 lukien ja rahaston pääomaa vastaava määrä, 585 323 markkaa, valtiovarainministeriön määräyksestä suoritettu Kansakoulunopettajain leski- ja orpokassalle käytettäväksi kassan tarkoituksiin sen ohjesääntönsä edellyttämällä tavalla. Pankkivaltuusmiehet lähettivät kirjelmästä jäljennöksen pankkivaliokunnalle.

Eduskunnan maaliskuun 19 päivänä 1954 vahvistamien ohjeiden mukaisesti oli E. J. Längmanin kunnallisrahastosta kertomusvuonna suoritettava ensimmäinen apurahojen jako, jaettavan summan ollessa 3 468 342 markkaa. Tämän johdosta olivat ohjeiden mukaan jakoon osallistuvat Enontekiön, Inarin, Kuhmon, Kuusamon, Sallan, Savukosken, Suomussalmen ja Utsjoen kuntien kun-

nanhallitukset kukin yhdessä Suomen Punaisen Ristin paikallisten edustajien kanssa laatineet ehdotuksen kuntansa osalle tulevan apurahan käytöstä ja lähettäneet ehdotukset, joita sekä Oulun ja Lapin läänien maaherrat että Suomen Punaisen Ristin piirihallitukset olivat puoltaneet, pankkivaltuusmiesten hyväksyttäväksi. Lokakuun 13 päivänä 1955 pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet hyväksyivät mainitut ehdotukset ja päättivät kehoittaa johtokuntaa maksattamaan apurahat asianomaisille kunnille käytettäväksi ehdotettuihin tarkoituksiin.

Kassavarantotalletusten korko

Johtokunta oli rahanarvopoliittisista syistä ryhtynyt joulukuussa 1954 eri rahalaitosryhmien kanssa neuvotteluihin sellaisen sopimuksen aikaansaamiseksi, joka rajoittaisi näiden luotonantomahdollisuuksia kertomusvuoden aikana. Tarkoituksena oli lisätä rahalaitosten kassavarantoja väliaikaisesti siirtämällä osa niiden uudesta ottolainauksesta ylimääräiseksi kassavarannoksi. Jotta lisätyt kassavarannot todella tehokkaasti rajoittaisivat luotonantoa, johtokunta piti välttämättömänä, että ne kokonaisuudessaan sijoitetaan erityisille kassavarantotileille, viime kädessä Suomen Pankkiin. Neuvottelut johtivatkin siihen, että Suomen Pankin ja liikepankkien välillä allekirjoitettiin kassavarantosopimus helmikuun 11 päivänä, ja saman kuun 15 päivänä allekirjoitettiin vastaavanlaiset sopimukset Osuuskassojen Keskus Oy:n, Osuuskassojen Keskusliiton, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin ja Suomen Säästöpankkiliiton kanssa. Sopimusten voimaoloajaksi sovittiin 1. 2.—30. 9. 1955.

Sopimukseen sisältyi määräys, että Suomen Pankki suorittaa kassavarantotileille kertyvistä varoista korkoa. Koska pankki ohjesääntönsä 13 §:n 2 mom:n nojalla on oikeutettu tällaiseen koronmaksuun vain siinä tapauksessa, että pankkivaltuusmiehet erityisten olosuhteiden takia poikkeustapauksessa niin päättävät, johtokunta esitti kysymyksessä olevat sopimukset pankkivaltuusmiehille ehdottaen, että kassavarantotileille talletetuista varoista maksettaisiin sama korko kuin mitä asianomaiset rahalaitokset itse joutuvat sanotuista varoista suorittamaan tallettajilleen ja

shekkitilinpitäjilleen. Korkoa laskettaessa katsottaisiin kassavarantotileillä olevien varojen jakautuvan talletus- ja shekkitilejä vastaaviin varoihin samassa suhteessa kuin yleisön talletus- ja shekkitilivarojen yhteismäärät jakautuivat näiden tilien kesken asianomaisissa rahalaitoksissa tammikuun 31 päivänä 1955. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan ehdotuksen helmikuun 17 päivänä. Käytännössä sovellettiin päätöstä pankkivaltuusmiesten suostumuksella siten, että kassavarantotalletusten korko laskettiin pankkien ottolainaukseensa soveltamien eri korkokantojen keskikoron mukaan.

Ennen kuin kassavarantosopimusten voimaoloaika syyskuun 30 päivänä meni umpeen, johtokunta ryhtyi neuvottelemaan rahalaitosten kanssa uusista, sisällöltään aikaisempien kanssa yhdenmukaisista sopimuksista. Neuvotteluissa päästiinkin yksimielisyyteen, ja uusien sopimusten, joiden piiriin entisten lisäksi tulivat nyt kuulumaan myös osuuskuntien säästökassat, voimaoloajaksi sovittiin 1. 10. 1955—31. 1. 1956. Tämän jälkeen johtokunta esitti jälleen pankkivaltuusmiehille, että Suomen Pankki suorittaisi kassavarantotileille talletetuista varoista saman keskikoron, jonka asianomainen rahalaitos suoritti ottolainauksessaan, ja että keskikorkoa laskettaessa rahalaitosten ottolainauksen katsottaisiin jakautuvan eri korkoehdoista vastaanotettuihin varoihin samassa suhteessa kuin se jakautui rahalaitoksissa syyskuun 30 päivänä 1955. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan ehdotuksen syyskuun 28 päivänä, ja uudet kassavarantosopimukset allekirjoitettiin seuraavana päivänä.

Kiinnitysluottopankin perustaminen

Kansainvälinen jälleenrakennuspankki oli vuosina 1949, 1952 ja 1954 myöntänyt Suomelle neljä pitkäaikaista luottoa, jotka Suomen Pankki oli ottanut valtion takuulla. Luotoista saadut varat, jotka esiintyvät Suomen Pankin kirjanpidossa, pankki oli lainannut edelleen teollisuudelle vekseleitä vastaan. Koska tällainen ulkomaisten luottojen välitys ei kuulu keskuspankin varsinaisiin tehtäviin ja koska ei myöskään ole asiallisesti enempää kuin muodollisestikaan oikein, että keskuspankki myöntää pitkäaikaisia

vekseliluottoja, johtokunta ilmoitti syyskuun 23 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä pitävänsä asianmukaisena, että perustettaisiin erillinen kiinnitysluottopankki, joka tulevaisuudessa ottaisi tämänkaltaisia ulkomaisia luottoja ja myöntäisi näin saamistaan varoista kotimaisille lainanottajille pitkäaikaisia lainoja teollisuustarkoituksiin kiinnitysvakuutta vastaan. Johtokunta mainitsi lisäksi, että uuden pankin tehtävät hoidettaisiin Suomen Pankissa ja ettei niitä varten tarvitsisi palkata lisähenkilökuntaa sekä että Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin jo myöntämät lainat jäisivät edelleenkin Suomen Pankin tiliasemaan. Koska pankkivaltuusmiesten asiana on päättää Suomen Pankin varojen sijoittamisesta osakkeisiin, johtokunta esitti, että pankkivaltuusmiehet oikeuttaisivat johtokunnan merkitsemään Suomen Pankille 98 milj. markan nimellisarvosta osakkeita uuden pankin osakepääomasta, joka oli suunniteltu 100 milj. markaksi.

Sen jälkeen kun suppeampi pankkivaltuusto oli käsitellyt asiaa viidessä ja laajempi valtuusto kahdessa kokouksessa, pankkivaltuusmiehet marraskuun 23 päivänä päättivät hyväksyä johtokunnan esityksen perustettavan kiinnitysluottopankin osakkeiden merkitsemisestä. Hyväksyminen edellytti kuitenkin, että — mikäli pankkivaltuusmiehet eivät toisin päättä — kiinnitysluottopankin toiminta käsittä ainoastaan ulkomaisen pitkäaikaisen luoton ottamisen sellaisissa tapauksissa, joissa luottoa ei muuta tietä voida järjestää, sekä sen edelleen lainaamisen teollisuustarkoituksiin pääasiassa kiinnitysvakuutta vastaan. Lisäksi pankkivaltuusmiehet edellyttivät, että heille varataan tilaisuus, samoissa puitteissa kuin mitä Suomen Pankkiin nähden heille on vahvistettu, valvoa kiinnitysluottopankin hoitoa ja lainausliikettä, että heidän suostumuksensa hankitaan obligaatio- ja muiden lainojen ottamiseen ja että pankin osakkeita ei luovuteta toisille ilman pankkivaltuusmiesten hyväksymistä.

Joulukuun 1 päivänä allekirjoitetussa kiinnitysluottopankin yhtiösopimuksessa Suomen Pankki sitoutui ottamaan 98 osaketta sekä Kansaneläkelaitos ja Tervakoski Osakeyhtiö kumpikin yhden osakkeen. Joulukuun 23 päivänä valtioneuvosto myönsi pankille toimi-

luvan ja vahvisti yhtiösopimukseen sisältyvän yhtiöjärjestyksen, jonka mukaan pankin nimi on Mortgage Bank of Finland Oy ja sen toiminta rajoittuu yksinomaan ulkomaisen pitkäaikaisen luoton välittämiseen teollisuudelle.

Uudet setelimallit

Helmikuun 17 päivänä johtokunta esitti pankkivaltuusmiesten hyväksyttäväksi niiden uusien, 10 000, 5 000, 1 000, 500 ja 100 markan, setelien mallit, joiden valmistamisesta he olivat päättäneet marraskuun 20 päivänä 1952. Samalla johtokunta ilmoitti, että seteleitä lopullisesti muovattaessa oli niiden arvoa osoittavien numeroiden koosta johtuen havaittu välttämättömäksi lisätä setelien leveyteen 2 mm, joten niiden lopulliseksi kooksi tuli 142 × 69 mm. Setelien paperista johtokunta mainitsi, että 10 000 ja 5 000 markan setelit painetaan käsintehdylle paperille, jossa vesileimana on J. V. Snellmanin muotokuva, 1 000 markan setelit entistä paremmalle koneella tehdyille meleeratulle paperille, jossa vesileimana on aaltomainen eguttöörimenetelmällä painettu kuvio, sekä että 500 ja 100 markan seteleihin käytetään aikaisemminkin käytössä ollutta koneella tehtyä meleerattua vesileimatonta paperia, jonka m²-paino on kuitenkin korotettu 80 grammaan.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät uudet setelimallit samana helmikuun 17 päivänä, ja setelien paperia, ulkonäköä ja tekotapaa koskevat selitelmat julkaistiin asetuskokoelmassa maaliskuun 12 päivänä 1955.

Suomen Pankin ohjesäännön 4, 9 ja 30 §:n muuttaminen

Elokuun 27 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta teki pankkivaltuusmiehille esityksen Suomen Pankin ohjesäännön kanta- ja vararahastoa koskevan 4 §:n ja voiton käyttöä koskevan 30 §:n sekä rikkinaisten setelien lunastamista koskevan 9 §:n muuttamisesta.

Esityksensä perusteluissa johtokunta huomautti, että maailmansotien välisenä aikana Suomen Pankin omat varat olivat runsaat 30 % omaisuustaseen loppusummasta. Taseeseen kasvaessa kantarahaston määrää koro-

tettiin ennen talvisotaa viimeksi joulukuun 22 päivänä 1938 annetulla lailla niin paljon, että edellä mainittu suhde säilyi muuttumattomana.

Inflaation paisuttaessa sotavuosina taseen loppusummaa heikkeni omien varojen suhde siihen olennaisesti. Vuoden 1947 päättyessä kanta- ja vararahasto olivat yhteensä vain 7 % taseen loppusummasta, ja jos järjestelytileillä olleet varat laskettiin mukaan, oli kaikkien omien varojen suhde taseen loppusummaan 16 %. Kesäkuun 4 päivänä 1948 annetulla lailla muutettiin ohjesäännön 4 §:ää siten, että kantarahaston määrä korotettiin 1 250 milj. markasta 5 000 miljoonaa. Tämä tapahtui siirtämällä vararahaston varat ja tarpeellinen määrä järjestelytileillä olleita varoja kantarahastoon. Samalla lailla muutettiin myös ohjesäännön 30 §:ää siten, että se kanta- ja vararahaston yhteismäärä, jonka saavuttamiseen saakka pankin vuosivoitosta ainakin puolet on käytettävä vararahaston kartuttamiseen, vahvistettiin 10 000 milj. markaksi.

Kertomusvuoden elokuussa oli kanta- ja vararahaston yhteismäärä noin 10 % ja kaikkien omien varojen määrä järjestelytilit mukaan luettuina noin 13 % taseen loppusummasta. Koska näin huomattavasti sodanedellistä suhdetta heikompa omien varojen suhdetta taseen loppusummaan ei voitu pitää pankin vakavaraisuuden kannalta läheskään tyydyttävänä ja varsinkin kun näytti ilmeiseltä, että kanta- ja vararahaston yhteismäärä kertomusvuoden tilinpäätöksen jälkeen ylittäisi 10 000 miljoonaa, johtokunta teki ehdotuksen ohjesäännön 4 ja 30 §:n muuttamisesta tilanteen vaatimusten mukaisesti. Kantarahaston määrän johtokunta ehdotti nostettavaksi 10 000 milj. markkaan siirtämällä siihen vararahasto kokonaisuudessaan ja lisäksi tarpeellinen määrä järjestelytilien varoja. Sen kanta- ja vararahaston yhteismäärän, jonka saavuttamiseen saakka vuosivoitosta ainakin puolet on käytettävä vararahaston kartuttamiseen, johtokunta ehdotti nostettavaksi 20 000 milj. markkaan.

Rikkinaisten setelien lunastamista koskevien, ohjesäännön 9 §:ään sisältyvien säännösten muuttamisen johtokunta katsoi tarpeelliseksi sen vuoksi, että entinen rikkinaisten setelien lunastamismenetelmä olisi ollut epävarma uusien 10 000, 5 000 ja 1 000 markan setelien suhteen, joissa nimikirjoitukset

ovat setelin oikeassa puoliskossa. Johtokunta ehdotti lunastamisessa siirryttäväksi ns. pinta-alajärjestelmään, joka on käytännössä esim. Yhdysvalloissa, Skandinavian ja useimmissa länsi-Euroopan maissa ja jonka mukaan rikkinaisen setelin lunastusarvo riippuu lunastettavaksi esitetyn setelinosan koosta. Tätä järjestelmää noudattaen vältetään kohtuuttomilta ratkaisuilta, joihin voidaan päätyä lunastusarvon ollessa riippuvainen setelin rikkoonumiskohdasta. Johtokunta ehdotti mainitulle pykälälle seuraavan uuden sanamuodon: Rikkinaisen pankin seteli lunastetaan täydestä nimellisarvostaan, jos siitä yhtenä kappaleena on jäljellä enemmän kuin puolet, ja puolesta nimellisarvostaan, jos siitä yhtenä kappaleena on jäljellä puolet. Muissa tapauksissa tai jos on syytä epäillä, että seteli on tahallisesti rikottu, johtokunnalla on oikeus päättää, lunastetaanko seteli täydestä vai osa-arvosta vai jätetäänkö se lunastamatta. Jos lunastamatta jäänyt seteli annetaan esittäjälle takaisin, on se tehtävä mitättömäksi.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan ehdotukset elokuun 30 päivänä ja pyysivät valtioneuvostoa antamaan niiden mukaisen lakiesityksen eduskunnalle. Eduskunta hyväksyi lakiesityksen marraskuun 18 päivänä 1955.

Toissijaisen setelinkatteen ylärajan väliaikainen korottaminen

Joulukuun 19 päivänä johtokunta ilmoitti pankkivaltuusmiehille, että rahalaitosten kasavarantosopimusten perusteella Suomen Pankkiin tekemät talletukset ja tuontiliikkeiden pakolliset lisenssitalletukset, jotka molemmat pankin taseessa luetaan lyhytaikaisiin velkoihin, vaikka ne eivät olekaan liike-elämän käytettävissä ostokykyinä, olivat vähentäneet setelinanto-oikeutta n. 12 500 milj. markkaa. Täten oli Suomen Pankin setelinanto-oikeus pienentynyt niin paljon, että se nykyisen korkeasuhdanteen aikana ilmeisesti ei olisi riittänyt tyydyttämään maksuvälineiden tarvetta. Niinpä setelinantovara oli joulukuun 15 päivänä enää 2 200 milj. markkaa. Tämän vuoksi johtokunta pyysi pankkivaltuusmiehiä ehdottamaan valtioneuvostolle, että se, nojautuen Suomen

Pankin ohjesäännön 6 §:n 4 mom:iin, asetuksella korottaisi sanotun pykälän 1 mom:ssa mainitun enimmäismäärän vuoden 1956 loppuun saakka 58 000 milj. markkaan.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen joulukuun 20 päivänä ja tekivät valtioneuvostolle sen mukaisen ehdotuksen. Valtioneuvosto antoi asiasta asetuksen joulukuun 23 päivänä.

Uusi kirjeenvaihtajapankki

Johtokunnan esityksestä pankkivaltuusmiehet päättivät kokouksessaan marraskuun 23 päivänä, että Suomen Pankin kirjeenvaihtajapankiksi otetaan Schweizerische Kreditanstalt-niminen pankkilaitos Zürichistä, joka oli ilmoittanut suostuvansa siihen.

Uusien toimien perustaminen

Marraskuun 23 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ehdotti, että pankkiin perustettaisiin joukko uusia tarpeellisiksi osoittautuneita vakinaisia toimia. Ehdotustaan johtokunta perusteli sillä, että pankin vakinaisten toimenhaltijain lukumäärä oli liian pieni henkilökunnan kokonaislukumäärään verrattuna. Niinpä pääkonttorin henkilökunnasta vain puolet oli vakinaisia toimenhaltijoita ja haarakonttoreissakin oli naisvirkaillijoista ylimääräisiä lähes kolmannes. Tästä johtuen oli ylimääräisiä toimenhaltijoita käytettävä sellaisissakin tehtävissä, joiden hoitajalta olisi ollut vaadittava vakinaisen toimenhaltijan pätevyys. Samoin oli jouduttu sijoittamaan alempia vakinaisia toimenhaltijoita vaativampiin tehtäviin kuin mitä heidän virka-asemansa ja valtuutensa olisivat edellyttäneet. Vakinaisten tointen suhteellisen pienestä lukumäärästä johtuen olivat myös yle-nemismahdollisuudet sangen rajoitetut, mistä oli seurauksena toisaalta se, että päteviä uusia virkaillijoita oli vaikea saada pankin palvelukseen, toisaalta se, että koulutettu ja työssään taitaviksi osoittautuneita virkaillijoita oli siirtynyt muille työaloille ja liikepankkeihin, joissa eteenpäin pääsymahdollisuudet ovat paremmat. Mainittujen epäkoh-tien korjaamiseksi ja lisäedellytysten saami- seksi henkilökunnan tason korottami-

selle johtokunta ehdotti pääkonttoriin perus-tettavaksi 46 ja haarakonttoreihin yhteensä 5 uutta tointa, jolloin neljännekselle ylimää-räisistä toimenhaltijoista järjestyisi vakinaisen toimi.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan ehdotuksen marraskuun 23 päivänä ja perustivat pääkonttoriin tammikuun 1 päivästä 1956 lukien ehdotetut 2 sihteerin, 4 kamreerin, 2 vanhemman ja 8 nuoremman kirjanpitäjän, 1 naispuolisen kirjeenvaihta-jan, 9 kanslistin, 7 konttoriapulaisen, 9 kassa-apulaisen, 1 puhelinkeskuksenhoitajan ja 3 vahtimestarin vakinaista tointa sekä haarakonttoreihin yhteensä 5 kassa-apulaisen vakinaista tointa.

Myönnetyt eläkkeet, perhe-eläkkeet ja avustukset

Pankkivaltuusmiehet ovat kuluneen vuo-den aikana myöntäneet yhdeksän eläkesään-nön mukaista eläkettä, kolme perhe-eläke-säännön mukaista perhe-eläkettä ja viisi avustusta. Eläkkeiden yhteinen määrä oli 3 650 400 markkaa, perhe-eläkkeiden 352 200 markkaa ja avustusten 820 200 markkaa vuo- dessa.

Johtokunta

Tasavallan presidentti nimitti tammikuun 25 päivänä antamallaan avoimella kirjeellä pankin johtokunnan puheenjohtajan virkaan, joka sen haltijan Sakari Tuomiojan siirtyessä suurlähettilääksi Lontooseen tuli avoimeksi, maaliskuun 1 päivästä lukien Osakeyhtiö Pohjoismaiden Yhdyspankin pää-johtajan, erikoislähettilään ja täysivaltaisen ministerin, varatuomari R. v. Fieandtin.

Toisella samana tammikuun 25 päivänä antamallaan avoimella kirjeellä Tasavallan presidentti nimitti avoinna olleeseen pankin johtokunnan jäsenen virkaan valtiovarain-ministeri Penna Tervon huhtikuun 1 päi-västä lukien. Koska ministeri Tervo valtio-neuvoston jäsenyyden vuoksi ei kuitenkaan voinut ryhtyä sanotusta päivästä lähtien hoitamaan johtokunnan jäsenen tehtäviä, pankkivaltuusmiehet myönsivät hänelle ano-muksesta palkatonta virkavapautta huhti-kuun 1 päivästä alkaen toistaiseksi, kuiten-

kin enintään syyskuun 1955 loppuun, ja pidensivät sitä sittemmin samalla perusteella enintään maaliskuun 1956 loppuun. Johto-kunnan vt. jäseneksi virkavapauden ajaksi pankkivaltuusmiehet määräsivät pankin osas-topäällikön C. G. Sundmanin.

Johtokunnan kokoonpanossa tapahtuneiden muutosten johdosta pankkivaltuusmiehet vahvistivat lokakuun 13 päivänä johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten välisen uuden tehtävänjaon.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja hei-dän varamiehinään ovat vuonna 1956 pankki-valtuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Hämeenlinnan konttori: valvojat toimitus-johtaja Kaarlo August Noro ja varatuomari Yrjö Jokiranta sekä varamiehet toimitusjoh-taja, talousneuvos Aleksi Tandefelt ja joh-taja, ekonomi Anders Gustaf Kuusterä;

Joensuun konttori: valvojat toimitusjoh-taja Aleksanteri Vornanen ja henkikirjoit-taja, varatuomari Mauno Moilanen sekä va-ramiehet kauppias Aulis Erkki Tahvo Aho ja rehtori, fil.maisteri Aulis Olavi Walde-mar Koivusalo;

Jyväskylän konttori: valvojat johtaja Kaarlo Vilhelm Laitila ja poliisimestari, varatuomari Eino Ilmari Karpio sekä va-ramiehet apulaiskaupunginjohtaja, dipl. insi-nööri Veikko Johannes Tolamo ja johtaja Toivo Johannes Heinonen;

Kotkan konttori: valvojat toimitusjohtaja, kunnallisneuvos Veikko Aleksander Cajander ja kaupunginsihteerin, varatuomari Kustaa Ilmari Laaksonen sekä varamiehet toimitus-johtaja Kaarlo Erkki Marjanen ja toimitus-johtaja, ekonomi Risto Juhani Holopainen;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurtt ja maanvilje-lysneuvos Niilo Ilmari Jokinen sekä va-ramiehet vanhempi oikeusneuvosmies Gunnar Valdemar Hellén ja toimistonjohtaja Vilho Ruotsalainen;

Lahden konttori: valvojat johtaja Väinö Tuompo ja pormestari, varatuomari Aulis

Evald Arjama sekä varamiehet toimitusjoh-taja, vuorineuvos Torsten Martin Lindroos ja kaupallinen johtaja Esko Bruno Kunnas;

Mikkelin konttori: valvojat kihlakunnan-tuomari Erkki Veikko Kuokkanen ja kun-nallisneuvosmies Otto Kinnunen sekä va-ramiehet toimitusjohtaja, agronomi Timo Lep-pänen ja toimitusjohtaja Lauri Ensio Auvinen;

Oulun konttori: valvojat toimitusjohtaja Otto Alfons Karhi ja oikeuspormestari Kaarlo Torsten Reinilä sekä varamiehet joh-taja Jalmari Kustaa Korkeakivi ja toimitus-johtaja, kauppaneuvos Aarne Toivonen;

Porin konttori: valvojat fil.tohtori Frans Vihtori Härmä ja johtaja Yrjö Nurmi sekä varamiehet pormestari, varatuomari Väinö Wilhelm Hahta ja kaupunginjohtaja Martti Johannes Ekblom;

Tampereen konttori: valvojat toimitusjoh-taja, kauppaneuvos Alpo Pesonen ja toimi-tusjohtaja, eversti Eric B:son Schauman sekä varamiehet oikeuspormestari, varatuomari Aarne Erkki Palomäki ja toimitusjoh-taja, ekonomi Mauri Albert Zilliacus;

Turun konttori: valvojat maaherra Frans Vilho Kyttä ja johtaja Aarne Laaksonen sekä varamiehet toimitusjohtaja Väinö Jylhä ja toimitusjohtaja, maanviljelysneuvos Frans Einari Karvetti; sekä

Vaasan konttori: valvojat pormestari Axel Elias Laxén ja johtaja Juho Viljam Vaahto-niemi sekä varamiehet toimitusjohtaja Mag-nus Erik Tuomas-Kettunen ja lääninneuvos, varatuomari Alfred Leskinen.

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuonna 1955 eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsemat seuraavat henkilöt:

Eskola, Kusti, maanviljelijä,
Tanner, Väinö, lakitieteen kunniatohtori,
Leikola, Erkki, professori,
Aaltonen, Aimo, kirvesmies,
Peltonen, Onni, veturinkuljettaja,

Korsimo, Arvo, puoluesihtööri,
Söderhjelm, J. O., lakitieteen tohtori,
Murto, Yrjö, toimitsija,
Luukka, Eemil, kunnallisneuvos.

Suppeamman valtuuston muodostivat kolme ensinmainittua.

Puheenjohtajana toimi koko vuoden allekirjoittanut Eskola ja varapuheenjohtajana allekirjoittanut Tanner.

Helmikuun 8 päivänä paljastettiin Suomen Pankissa pankkivaltuusmiesten huoneessa pankkivaltuusmiesten entisen puheenjohtajan ja nykyisen varapuheenjohtajan Väinö Tannerin muotokuva, jonka maalauttamiseen pankkivaltuusmiehet olivat saaneet luvan hänen täyttäessään 60 vuotta. Muotokuva on maalannut taiteilija Tauno Miesmaa.

Helsingissä 29 päivänä helmikuuta 1956.

KUSTI ESKOLA

Väinö Tanner
Aimo Aaltonen
Arvo Korsimo
Yrjö Murto

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1955 tilin tarkastamaan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Soininen, Heikki, kunnallisneuvos, hänen varamiehensä *Laine, Lauri*, maatalousteknikko;

Hülelä, Kaisa, rahastonhoitaja, hänen varamiehensä *Virtanen, Viljo*, taloudenhoitaja;

Tuurna, Arno, kaupunginjohtaja, hänen varamiehensä *Öhman, Carl Arne*, lakitieteen liseniaatti;

Janhunen, Matti, päätoimittaja, hänen varamiehensä *Kulo, Kusti*, huoltopäällikkö; sekä

Kannisto, Heikki, kunnallispuhemies, hänen varamiehensä *Leikola, Aare*, dipl. insinööri.

Erkki Leikola
Onni Peltonen
J. O. Söderhjelm
Eemil Luukka

Esko K. Leinonen

IVA5a 1956 68347.1

Eduskunnan
Eduskunnan pankkivaltuusmiesten
kertomus
1955

1995-06-27

POISTETTU
SUOMEN PANKIN
KIRJASTO